

Cuprins

apariție.....	9
musafir	85
gazdă.....	155
intersecție.....	277
apariție.....	299
<i>Mulțumiri</i>	311
<i>Drepturi de autor</i>	313

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Zadie Smith, *NW*

Copyright © Zadie Smith, 2012

All rights reserved.

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Stefan Bleckrode, *Vedere de pe o stradă laterală*

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

SMITH, ZADIE

Nord-Vest / Zadie Smith; trad. din lb. eng. și note de Casiana Ioniță. – Iași: Polirom, 2013

ISBN print: 978-973-46-3535-1

ISBN ePub: 978-973-46-3776-8

ISBN PDF: 978-973-46-3777-5

I. Ioniță, Casiana (trad.)

821.111-31 – 135.1

Printed in ROMANIA

Zadie Smith

Nord-Vest

Traducere din limba engleză și note
de Casiana Ioniță

POLIROM
2013

Puse picior peste picior, ca o profesoară care ajunge la partea importantă din lecție.

— Când vine vorba de proprietate și droguri, eu sunt puternică, iar ei sunt slabi. Așa s-a nimerit. În alte privințe e invers. Cei slabi ar trebui să profite de pe urma celor puternici, nu ți se pare? Mai bine așa decât invers. Vreau să am prieteni care să profite. Vreau să sugă tot ce am. Vreau să-mi bea sângele. De ce nu? Sunt prietenii mei. Ce altceva să fac aici? Să cresc copii?

Felix recunoscuse în acest gen de conversație o capcană. Făcu o fândare, ca să o evite:

— Iar eu îți zic că nu-s prietenii tăi. Te folosesc.

Annie se uită fix la el peste ochelari.

— Pari foarte convins. Vorbești din proprie experiență?

— De ce-mi sucești cuvintele?

Felix se tulbura repede, ceea ce îl făcea să pară furios, deși nu era cazul. Lumea credea că era gata să se ia la bătaie, când el de fapt era doar emoționat sau puțin enervat. Annie ridică un deget tremurător.

— Nu țipa la mine, Felix. Sper că nu ai venit să ne certăm, pentru că nu sunt chiar în formă.

Felix oftă adânc și se așeză lângă ea, pe podul de cărămizi. Puse mâna ușor pe genunchiul ei, ca un tată sau un prieten, dar ea i-o luă și i-o strânse tare.

— Vezi? Acolo? Steagul e ridicat. E cineva acasă. Cea mai bună priveliște din oraș.

— Annie...

— Mama mea a fost prezentată la palat. Și bunica.

— Zău?

— Da, Felix, zău. Sigur ți-am mai spus asta.

— Da, mi-ai spus. Da.

Își desprinse mâna și se ridică.

— De mine fug cei ce mă căutau cândva¹, zise Annie încet, apoi își dădu jos halatul și se întinse goală la soare. Vezi că am niște votcă în congelator.

— Ți-am zis că nu mai beau.

1. „They flee from me that sometime did me seek”, vers din poezia „They Flee from Me” de Thomas Wyatt, autor englez din secolul al XVI-lea.

— *Nici acum?*

— Ți-am zis. De-asta n-am mai dat pe aici... Nu doar de-asta, am și alte motive. M-am lăsat. Ar trebui să te gândești să faci și tu la fel.

— Dar, dragă, m-am lăsat și eu. De doi ani.

— Îhî, cu cocaină, iarbă, băutură, pastile...

— Am zis că m-am lăsat, nu că am trecut la mormoni, ce naiba!

— Eu zic s-o faci cum trebuie.

Annie se ridică în coate și își puse ochelarii de soare pe cap.

— Și apoi să stau să ascult mereu povești despre cum Cutărescu s-a trezit pe vremuri în ghenă, plin de vomă? Și să mă prefac că toate momentele frumoase din viața mea au fost un fel de amăgire de adolescentă?

Se întinse iar și își puse ochelarii.

— Nu, mulțumesc. Poți să-mi aduci o votcă, te rog? Cu lămâie, dacă găsești.

Peste stradă, în diagonală, pe o altă terasă de pe un acoperiș, o japoneză îmbrăcată sobru – pantaloni negri, strâmți, și pulover negru, cu decolteu în V – scăpă o tavă. Un pahar se sparse și o farfurie cu mâncare căzu. Japoneza reuși cumva să o prindă pe cealaltă. Se ducea spre o masă mică din fier forjat, la care stătea un francez deșirat, cu bretele roșii și cu blugii suflecați pe pulpe, ca într-o parodie. Acum insul sări în picioare. În același timp o fetiță ieși fuga din casă, se uită la această tragedie domestică și puse mâna la gură. Felix îi știa: îi văzuse de mai multe ori de-a lungul anilor. Mai întâi fusese doar ea. Apoi se mutase și el. După aceea apăruse copilul, care acum părea să aibă patru sau cinci ani. Cum trecuse timpul? Când era frumos afară, o vedea adesea pe femeie cum făcea poze de familie cu un aparat foto profesionist, pus pe un trepied.

— Vai! zise Annie. Probleme în paradis.

— Annie, fii atentă. Mai știi că-ți ziceam de o fată? Una cu care treaba e serioasă.

— Mi se pare că așa și merită ăștia. Ar putea să mănânce înăuntru. Dar nu, ar fi prea greu. Nu, trebuie să aducă pe tavă fiecare bucățică din fileul ăla de pește făcut în sos *miso*, ca să mănânce pe terasa asta de rahat în timp ce-și spun tot timpul: ce

bine că mâncăm pe terasă! Vai, dar parcă am fi în Toscana! Ai încercat și asta, iubitele? Floricele din dovlecei în stil japonez. Combinație nipano-italiană! Propria mea creație. Să-i fac o poză? Apoi o punem pe blogul nostru.

— Annie?

— Blogul nostru, care se cheamă *Jules et Kim*.

— Eu și cu fata aia. Grace. E serioasă treaba. N-o să mai vin pe-aici.

Annie ridică mâna și păru că își studiază unghiile, deși îi erau roase, cu pieluțele rupte și cu urme vechi de sânge pe lângă cuticule.

— Așa deci. Nu avea și ea alt iubit?

— Nu mai are.

— Așa deci, zise Annie din nou, apoi se întoarse pe burtă și ridică picioarele ei extraordinar de frumos arcuite. Vârsta?

Felix nu se putut abține și zâmbi.

— Douăzeci și patru în curând, cred. În noiembrie. Dar nu-i vorba de asta.

— Și *tot* nu am votcă.

Felix oftă și o luă spre ușă.

— O să mă gândesc la celălalt iubit! o auzi pe Annie strigând în urma lui în timp ce cobora. O să-i plâng de milă! E foarte important să ne plângem de milă reciproc!

Marlon. Terminase într-un sfârșit povestea cu el într-o duminică din februarie, în timp ce Felix stătea pe scară la Grace, rulându-și o țigară, tremurând și uitându-se pe furiș prin perdele. Bărbatul se uitase la celălalt bărbat cum își târăște picioarele prin apartament, culegând o încuietoare pentru bicicletă, niște haine urâte, un suport pentru iPod, un aparat de tuns. Marlon era corpulent – nu chiar gras, dar moale și greoi. Stătuse mult la baie și în cele din urmă își făcuse apariția cu niște borcănașe de ceară și de gel, dintre care cel puțin unul era al lui Felix – dar Felix se alesese cu femeia și în acest caz putea să stea și fără gelul Dax. Când Marlon terminase de strâns toate cele, Felix îl văzuse cum o luase de mâini pe Grace, ca și când urmau să participe amândoi la un ritual religios, și îi zisese:

— Sunt recunoscător pentru timpul pe care l-am petrecut împreună.

Săracul Marlon. Chiar nu pricepea nimica-nimicuța. După aceea mai apăruse de câteva ori – cu casete cu muzică *soca*, bilețele scrise

de mână și lacrimi. Ceea ce nu-l ajutase defel. Până la urmă tot ce zicea Grace că îi plăcuse la Marlon – că nu era un „playboy“, că era de treabă și stângaci, că nu-l interesau banii –, toate acestea au fost exact motivele pentru care îl părăsise. Fiind un ins așa de treabă, durase un pic până pricepuse și el. În cele din urmă domnul „sunt asistent medical mi se pare prea dură muzica hip hop pot să gătesc capră cu mirodenii vreau să mă mut în Nigeria“ se întorsese, cu tot cu pretențiile lui, înapoi în sudul Londrei, unde îi și era locul, după părerea lui Felix.

„Frigiderul“, își zise Felix și îl deschise – două sticle mari de Coca-Cola fără zahăr, trei lămâi și o conservă de scrumbii –, apoi își aduse aminte și deschise congelatorul.

Scoase sticla de votcă. Se întoarse la frigider și luă singura lămâie care nu era mucegăită. Se uită în jur. Bucătăria era un dulap mic, cu o chiuvetă adâncă, dreptunghiulară, spartă, fără nici un fel de spațiu unde să poți depozita ceva și fără coș de gunoi. Chiuveta era plină. Nu existau pahare curate. O perdea jumulită flutura la geamul întredeschis. Un șir de furnici defilau de la chiuvetă până la fereastră și înapoi, ducând în spate firimituri mici de mâncare, cu un tupeu care sugera că nu se așteptau să vadă apa de la chiuvetă curgând vreodată în toată viața lor. Felix găsi o cană. Ciopârți lămâia cu un cuțit bont. Turnă votca. Puse dopul la loc, puse sticla înapoi în congelator și se gândi cum avea să descrie acest moment de abțință marți, la ora șapte seara, în fața unui grup de oameni în aceeași situație, care erau în stare să îi aprecieze latura eroică.

Sus, pe acoperiș, Annie își schimbase poziția – o poziție de yoga, cu picioarele încrucișate și ochii închiși – și acum purta niște bikini verzi. Îi puse cana în față și ea dădu din cap ca o zeiță care accepta un dar.

— De unde ai bikinii ăștia?

— Întrebări, întrebări.

Fără să deschidă ochii, arătă spre familia de pe terasă.

— Acum n-au decât să adune cioburile. S-a terminat prânzul, vinul Sancerre e pe ducă, dar, într-un fel sau altul, or să-și vadă de-ale lor.

— Annie...

— Și altceva ce mai zici? Nu știi ce-ai mai făcut. Ai mai găsit vreun film la care să lucrezi? Ce mai face fratele tău?

— Am plecat de-acolo de multă vreme. Acum sunt ucenic la un atelier auto. Ți-am zis.

— Mașinile vechi sunt un hobby bun.

— Nu-s un hobby, asta-i slujba mea.

— Felix, ești un regizor foarte talentat.

— Du-te, mă! Ce făceam eu acolo? Aduceam cafea, aduceam cocaină. Asta făceam. Atât. Nu mă lăsau să ajung mai sus, crede-mă. De ce tot zici prostii care nici măcar nu-s adevărate?

— Ei, eu cred că tu ești foarte talentat, atâta tot. Și că te crezi mult, mult mai slab decât ești.

— Las-o baltă, zău!

Annie oftă și își scoase agrafa din păr. Își împărți părul în două și începu să își împletească două cozi lungi, ca de fetiță.

— Ce mai face săracul Devon?

— Bine.

— Mă iei drept cineva care te întreabă doar din politețe.

— E bine. I-au stabilit o dată provizorie pentru când o să iasă: 16 iunie.

— Vai, e nemaipomenit! țipă Annie, iar Felix simți o tandrețe imensă – deși nu prea potrivită – față de ea.

De față cu Grace, Devon nu era pomenit decât foarte rar. Era una din acele „surse negative de energie” pe care se presupunea că ar fi trebuit să le alunge din viața lor.

— De ce e „provizorie”?

— Depinde de cum se poartă. Trebuie să nu supere pe nimeni până atunci.

— În opinia mea, și-a ispășit cu vârf și îndesat pedeapsa pentru un mic jaf cu un pistol de jucărie.

— Nu era de jucărie. Doar că nu era încărcat. Tot jaf armat se cheamă.

— O, am auzit vinerea trecută un banc foarte amuzant! O să-ți placă. Of, Doamne, cum era? Așa ceva: și ce fac săracii...? Nu. Scuze, stai să încerc iar. Săracii... Of, Doamne! „În zonele sărace ți se fură telefonul. În zonele bogate ți se fură pensia.”

Felix zâmbi puțin.

— Dar era mult mai bun.

Țipa fără să-și dea seama. Japoneza de pe terasa cealaltă se întoarse și se uită politicoasă în direcția ei.

— Uite, uită-te la femeia asta! E *obsedată* de mine! Uită-te la ea. Vrea neapărat să-mi facă o poză, dar nu poate să mă roage. E foarte trist, zău!

Annie flutură o mână în direcția femeii și a familiei ei:

— Luați prânzul! Vedeți-vă de viață!

Felix se băgă între Annie și ea.

— E pe jumătate din Jamaica, pe jumătate din Nigeria. Mama ei predă la William Keble, în Harlesden – e o femeie serioasă. Ea e ca mama ei, are chestia aia, educația nigeriană: e concentrată. Ți-ar plăcea de ea.

— Hmm.

— Știi restaurantul ăla, Clarke's, de pe Monmouth Street?

— Evident. Era la modă în anii optzeci.

— Tocmai a fost promovată, zise mândru Felix. Acum e un fel de chelneriță șefă... cum îi zice? Nu mai servește la mese. Cum îi zice?

— Șefă de sală.

— Da. Probabil că o să ajungă manager. Locul e plin în fiecare zi – multă lume merge acolo.

— Da, dar *ce fel* de lume?

Annie își duse băutura la gură și o dădu peste cap.

— Altceva?

Felix roși din nou.

— Avem multe în comun, mmm... multe.

— Plimbările prin pădure, vinul roșu, muzica lui Verdi, simțul umorului...

Annie întinse brațele și își împreună degetele ca la yoga.

— Știe ce vrea. E conștientă.

Annie îl privi ciudat:

— Ți-ai dat seama că e un standard cam mic, nu crezi? Vai, ce bine că nu e în comă...

Felix râse și o văzu cum rânjea cu plăcere, arătându-și gingiile.

— E conștientă de problemele politice, rasiale, adică înțelege care e treaba cu lupta. E conștientă.

— E trează și înțelege.

Annie închise ochii și respiră adânc.

— Vai, ce bine!